

Ängsö slottspark

Schaktningar för VA och bergvärme

Förundersökningar i form av schaktningsövervakningar

RAÄ 4
Ängsö slott
Ängsö socken
Västmanland

Ulf Alström

Innehållsförteckning

Inledning	3
Målsättning och metod	3
Undersökningsresultat.....	3
Referenser	5
Kart- och arkivmaterial.....	5
Tekniska och administrativa uppgifter	5
Figur.....	6

Inledning

Föreliggande rapport behandlar två skilda ärenden vid Ängsö slott (RAÄ 4). Under 1999 genomfördes en förundersökning i form av schaktningsövervakning (Lst dnr 220-2454-99 med beslutsdatum 1999-04-15 samt Lst dnr 221-885-99 med beslutsdatum 1999-04-20) där ett schakt med en längd på cirka 120 m skulle grävas för nya vatten och avloppsledningar. Västmanlands läns museums avdelning för arkeologiska undersökningar, genom antikvarie Stefan Elgh, utförde arbetet 1999-03-22,23,29.

2006 utfördes en arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning vid den s.k. Trädgårdsflygeln. Anledningen var schaktning p.g.a. bergvärmeinstallation. Arbetet utfördes, efter beslut av Länsstyrelsen 2006-01-24 med dnr 431-9322-05, av Västmanlands läns museums kulturmiljöavdelning, genom antikvarie Ulf Alström, 2006-02-6,13.

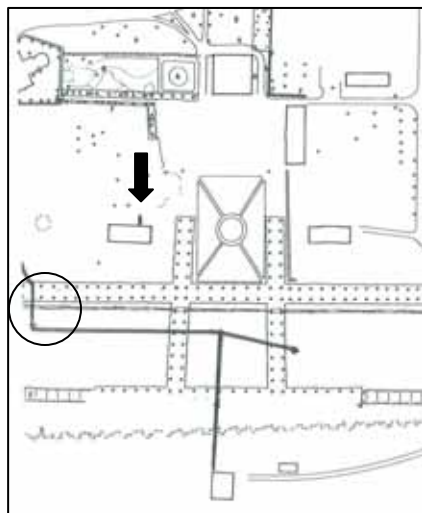
De båda undersökningarna har i denna rapport sammanställts av Ulf Alström, Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen.

Målsättning och metod

Målsättningen med 1999 års undersökning var att dokumentera ledningssträckningens passage vid vissa partier i slottsträdgården. Resultatet av undersökningen skulle kunna vara en hjälp vid återskapandet av barockträdgården.

2006 års undersökning berörde området strax norr om Trädgårdsflygeln. Målsättningen här var att dokumentera eventuella kulturlager och anläggningar som kunde komma att beröras av schaktningarna.

Undersökningsresultat

Figur 1. Schaktplan i skala 1:4000 med de båda undersökningschakten markerade med svart linje. Den nedre linjen är schaktets placering från 1999 års förundersökning. Den korta linjen vid Trädgårdsflygeln är schaktets placering från 2006 års förundersökning, markerad med svart pil (karta Västerås kommuns fastighetskontor 1963, urspr. skala 1:1000).

1999 års undersökning koncentrerade sig till vissa partier av ledningssträckningen. Schaktdjupet varierade mellan 0,3-0,6 m beroende på vilka sektioner i parken schaktet drogs. Bredden på schaktet var cirka 0,5 m. Schaktmassorna bestod av jord där vissa partier innehöll tegelflis, grus och lera. Där schaktet passerade grusgångar fanns naturligtvis gruslager. Vid ringen på figur 1 passerade schaktet en mindre kanal. Tyvärr var lagren där ordentligt omrörda varför en dokumentation i form av en profilritning inte var möjlig. Schaktets passage genom kvarteren med fruktträd påverkade bara jordlager med en liten del inblandning av tegelflis samt en och annan grusfläck.

2006 års undersökning, som skedde i samband med schaktningarna för bergvärme resulterade i en liknande lagerbild som 1999 års undersökning gav. I området fanns direkt under markytan ett 0,5 m tjockt jordlager. Under detta och i botten på schaktet fanns tegel, kalkbruk, benbitar samt sot och kol. Detta lager grävdes inte till botten, på grund av det bestämda schaktdjupet, varför tjockleken är okänd. Inga fynd tillvaratogs.

Sammanfattningsvis gav de båda undersökningarna en likartad lagerbild. Här fanns utfyllnadslager med tegelflis och kalkbruk i botten av schakten. Över detta låg ett jordlager. Båda lagren har naturligtvis att göra med anläggandet av trädgården. Lagren visar också på att ett enormt arbete lagts ner i något som man kan kalla grundläggningsarbete. Ett arbete som inte syns men är helt nödvändig för att få en fungerande slottspark.

Referenser

Kart- och arkivmaterial

Gula kartan Kärrobo 11G:09. Skala 1:20 000.

Karta över Ängsö 1963. Västerås kommuns fastighetskontor. Urspr. Skala 1:1000

Omslag

Charta öfver Västerås Höfdingedöme utgifven af Friherre S.G. Hermelin 1800.

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>VLM 99:82 . 322, VLM 060017</i>	06010
<i>Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalens projektur:</i>	220-2454-99 1999-04-15 & 20.
<i>Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:</i>	431-9322-05, 2006-01-24.
<i>Undersökningsperiod:</i>	1999-03-22,23,29. 2006-02,13
<i>Arkeologtimmar:</i>	7 timmar (1999) 8 timmar (2006)
<i>Exploateringsyta:</i>	Cirka 140 löpmeter schakt
<i>Personal:</i>	Antikvarierna Stefan Elgh och Ulf Alström
<i>Belägenhet:</i>	Ängsö slott
<i>Ekonomisk karta:</i>	Kärrobo 11G:09
<i>Koordinatsystem:</i>	Rikets
<i>Koordinater:</i>	X 6659450 Y 1501800
<i>Inmättningsmetod:</i>	Manuell
<i>Dokumentationshandlingar:</i>	1 schaktplan

Figur

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2006/01407.

Figur 2. Undersökningsplatsens läge markerat med en oval. Utdrag ur Gula kartan. Skala 1: 20 000.

